

CÂY GẬY

LS NGUYỄN HỮU THỤY

Tôi năm nay tuổi coi là đã cao, chân lại yếu nên ra đường phải chống gậy.

Ngày tôi còn trẻ, tôi thấy người già chống gậy đi ngoài đường nhiều lắm. Mà chẳng cứ gì người già, người trẻ cũng chống ba tong ra đường đi toi đi lui. Chống ba tong rá đường như một phong trào thời thượng để chứng tỏ sự bệ vệ, uy nghi của mình. Bây giờ thì không thấy người trẻ chống ba tong đi đi, lại lại. Phong trào này đã trở nên lỗi thời đối với người trẻ, mà người già chống gậy ra đường cũng ít đi. Ai già yếu quá thì thôi nằm nhà cho khuất mắt, Người già nào còn ra đường được, đi đứng cũng quờ quạng lắm, chân nam đá chân chiêu nhưng vẫn cố gắng không dùng gậy kéo người ta chê mình già yếu. Chính vì sự thất sủng của cây gậy đối với mọi người nên tôi phải lên tiếng để biện hộ.

Tôi khởi nghiệp bằng nghề luật sư. Vì thời cuộc tôi chẳng ở được với nghề luật sư lâu để đủ thâm niên ứng cử thủ lĩnh. Và chẳng luật sư đoàn tòa thượng thẩm Sài Gòn nay không còn, việc làm thủ lĩnh đối với tôi là chuyện không có thể, nhưng giữa tôi và ông thủ lĩnh vẫn có một điểm tương đồng.

Vào cái thời kỳ mà thần quyền và thế quyền còn lẫn lộn, ông thủ lĩnh có bốn phạm dẫn luật sư đoàn vào nhà thờ cầu nguyện. Khi tiến vào nhà thờ, ông thủ lĩnh đi đầu, tay cầm một cây gậy, đầu gậy có một lá cờ. Vì có cây gậy nên ông thủ lĩnh có cái tên tây là batonnier.

Ông thủ lĩnh có cây gậy để dẫn các luật sư vào nhà thờ cầu nguyện thì tôi cũng có một cây gậy để chống.

Rồi thời cuộc đưa tôi vào lính. Tột đỉnh danh vọng của đời lính là làm tướng. Tướng Việt nam có nhiều người đã thành danh như tướng Lê Văn Hưng tử thủ An Lộc, tướng Lê Minh Đảo người hùng Xuân lộc. Nhìn ra thế giới, danh tướng cũng nhiều, nào tướng Eisenhower của thế chiến thứ hai, tướng Patton anh hùng thiết giáp, tướng Mc Arthur lừng danh trong cuộc đối đầu với quân đội Nhật ở Thái bình dương và chiến tranh Triều tiên.

Tôi cũng đi lính nhưng trôi dạt về nha Quân pháp. Quân pháp không phải là một binh chủng chiến đấu mà chỉ là một nha trực thuộc bộ Quốc phòng. Nhân viên của nha Quân pháp chẳng có lá bao. Gồm chung nhân viên của tòa án quân sự thường trực và tòa án quân sự tại mặt trận cả bốn vung chiến thuật, cộng thêm với nhân viên của nha Quân pháp và các nhân viên quản đốc các quân lao vẫn không có nổi một ngàn người. Quân số quá ít nên đi lính quân pháp đừng mong lên tướng. Dù cố gắng và tài giỏi đến đâu thì nhân viên quân pháp cũng chỉ lên đến đại tá là cùng, Tuy vậy, giữa tôi và mấy ông tướng vẫn có một điểm tương đồng. Làm tướng thì có cây gậy để chỉ huy, tôi cũng có một cây gậy để chống.

Trên mấy ông tướng còn có một ông vua. Thời buổi này là thời buổi dân chủ, chẳng ai nhắc đến vua chúa nữa, nhưng trong lịch sử, vẫn có một ông vua ở trên các ông tướng.

Giữa tôi và mấy ông vua cũng có một mối tương đồng.

Ông vua dựng nghiệp đế như thế nào thì xin xem trong Binh Ngô Đại Cáo ;

Múa đầu gậy ngọn cờ pháp phới

Áng vân nghề bốn cõi đàn hồ

Mở tiệc quân chén rượu ngọt ngào

Khấp tướng sỹ một lòng phụ tử

Nếu chưa tin bản dịch của cụ Bùi Kỳ thì xin đọc bản chính của Binh Ngô Đại cáo của cụ Nguyễn Trãi:

Yết can vi kỳ, manh lệ chi đồ tứ tập

Đầu giao hưởng sỹ, phụ tử chi binh nhất tâm

Như vậy thì làm vua cần một cây gậy để khởi nghiệp, tôi cũng có một cây gậy để chống.

Quảng cáo cho chiếc gậy chống tướng như vậy cũng đã đủ, bàn thêm nhỡ lạc vào chuyện thọc gậy bánh xe hay chiếc gậy của thằng ăn mày, bạ đâu thọc đó thì mất hết uy tín của một trượng phu chống gậy.